

Eredményes munkája elismerésül miniszteri dicséretben részesült, megkapta a „Kiváló Dolgozó” oklevelét és jelvényt, valamint a „Térképészet Kiváló Dolgozója” jelvényt.

Műszaki tevékenységét a rendkívüli szorgalom, a hivatástudat, mint embert a feltétlen becsületesség és kötelességtudat jellemezte. Szívéliségével, segítőkészségével, bámulatos munkabíráásával és közvetlen, határozott egyéniségével csak barátokat szerzett magának. A szeretet virágaival borított sírjánál munkatársai, barátai egyaránt érezték, hogy olyan ember költözött el az élők sorából, aki minden körülmények között ember tudott maradni.

Idő előtt hullott ki kezéből a toll, példamutató életére pontot tett a halál. Pótolhatatlan veszteség és szeretteink, de nagy veszteség nekünk is, akik ott álltunk ravatala mellett, hogy örök búcsút mondjunk neki.

Emlékét szeretettel őrizzük meg és soha nem feledjük.

Káldy Ervin

A magyar térképészet a delhi-i kongresszusokon

1968. december 1-től 8-ig ülésezett India fővárosában, Új-Delhiben a *Nemzetközi Földrajzi Unió* (IGU) négyévenként esedékes kongresszusa és hozzá csatlakozva december 9 és 15-e között a *Nemzetközi Térképészeti Társulás* (ICA) konferenciája. A magyar térképészeti társulás és költséges út miatt csak alulírott képviselte, aki a földrajzi kongresszus térképészeti szekciójának társelnöke volt, azonkívül az ICU Nemzeti Atlaszok Bizottságának egyes ülésein is elnökölt. Ilyen esetben egy személyre hárul egy egész szerteágazó tudományág képviselése, a rendkívüli túlterhelés természetesen nem kerülhető el. Ez kiderült már az általam tartott előadások rövid felsorolásából is.

A kongresszust megelőző népességföldrajzi és népességtérképészeti szimpóziumon ismertettem a népességtérképészeti nemzetközi bibliográfiát, amelyet az IGU megbízásából a Kartográfiai Vállalat munkatársának, dr. Zombai Pálnak közreműködésével készítettem el.

A kongresszust megelőzően, november 28-án nyitotta meg India közoktatásügyi minisztere a nemzetközi térképészeti kiállítást, amelyre azonban térképeink csak elkésve érkeztek meg. A megnyitáskor *Chatteerjee Sh. P.* professzor, a kongresszus elnöke a kb. 500 jelenlevő előtt kifejezte sajnálkozását, hogy a magyar térképészet, amelyet a világ egyik vezető térképészetének nevezett, csak később tudott bekapcsolódni a kiállításba.

A földrajzi kongresszust *Indira Gandhi* India miniszterelnöke nyitotta meg. A kongresszus 3 plenáris ülést tartott, munkáját ezenkívül 9 szekcióban és 17 bizottságban végezte. Az egyik plenáris ülésen előadást tartottam: „A térképészet szerepe a fejlődő országok segítségében” címmel. A szekciók közül a térképészeti szekció ülésén vettem részt. A szekció és a nemzeti atlaszok bizottságának közös ülésén tartottam meg *Bereczky Ödön*-nel együtt készített előadásomat „A nemzeti és regionális atlaszok kölcsönös kapcsolatai” címmel. Ugyancsak a térképészeti szekcióban előadást tartottam a magyar irányítással készülő 1:2 500 000 méretarányú világtérkép munkálatairól.

A bizottságok közül részt vettem a Nemzeti Atlaszok Bizottságában, mint annak rendes tagja beszámolókat tartottam a Magyar Nemzeti Atlaszról. Mint e bizottság Közlekedési Térképek Munkabizottságának elnöke beszámoltam a munkabizottság működéséről. A bizottság felkérése alapján *Gerlach* amerikai küldöttel együtt kidolgoztuk a bizottság eddigi működéséről szóló határozati javaslatot és az 1969–1972. évi munkatervet, amelyet a záróülésen azután elfogadtak. Ezenkívül amennyire időm megengedte, részt vettem a Népességföldrajzi és Népességtérképészeti Bizottság ülésein. Itt szintén beszámoltam a népességtérképészeti bibliográfiáról, amelyet a bizottság határozata értelmében valószínűleg a liverpooli egyetem fog közzéadni.

A földrajzi kongresszus plenáris záróülése közös rendezvény volt az ugyanakkor megnyíló térképészeti konferenciával. Ezen az ülésen előadást tartottam Magyarország nemzetközi szerepéről a földrajz és térképészet

kapcsolatában a Cartactual, az 1:2 500 000 méretarányú világtérkép és a Budapesti Információs Központ példáján.

1968. december 9-én az Indiai Köztársaság elnöke-lyettette *Siri V.* nyitotta meg a Térképészeti Társulás konferenciáját, amelyet dec. 13-ig tartott. Beszámolókat nyújtottam be a magyar térképészet működéséről 1964–1968 között, itt is előadást tartottam az 1:2 500 000 méretarányú világtérképről, azonkívül az egyes bizottságok témáihoz hozzászóltam. Egy a tengerészeti térképekről szóló előadás kapcsán rámutattam az 1:2 500 000 méretarányú világtérképnek mint jelenleg legnagyobb méretű áttekintő tengerészeti világtérképnek jelentőségére. Meg kell említeni, hogy a nyugatnémet küldöttség vezetője, dr. *Knorr* felolvasta a távollevő *Böhme Rolf*-nak a Frankfurt/Main-i Institut für Angewandte Geodäsie munkatársának előadását a kisméretarányú térképek nyilvántartásának nemzetközi együttműködéséről, amely nagyrészt a Cartactual c. magyar kiadvány világraszóló szerepét méltatta.

A Társulás ugyanakkor megtartott közgyűlése, mint a földrajzi kongresszusé is, a hidegháború jegyében folyt le. A Szovjetunió meghívását mind az IGU, mind az ICA 1972. évi kongresszusának Moszkvában való megtartására nem fogadták el, hanem Kanada felajánlásához járultak hozzá. A kulisszák mögötti tárgyalások eredményeképpen az ICA lelépő elnöke, *Thackwell* angol brigádtábornok helyébe sikerült ugyan a svájci tiltakozás ellenére, *Szaliscsev* szovjet professzort megválasztani, azonban amikor a három megüresedett alelnöki tisztség betöltéséről volt szó, az elnöklő angol tábornok a szavazás előtt nyíltan kijelentette, hogy a négy jelölt közül három olyan országot képvisel, amelyek létfenntartásuk az ICA számára (USA, Franciaország, Nyugat-Németország). Ezután az ajánlás után a negyedik, magyar jelölt úgy látszik nem kapta meg a többséget; azért úgy látszik, mert az elnök nem volt hajlandó a szavazás számszerű eredményét kihirdetni, csak kijelentette, hogy az általa ajánlott három jelöltet választották meg. Az új tagországok felvételén az eddigi három szocialista tag (Szovjetunió, Lengyelország, Magyarország) mellett sikerült Bulgáriát, Csehszlovákiát és az NDK-t is az ICA-ba felvételni (bár ez utóbbi ellen az NSZK és Franciaország propagandát fejtett ki), viszont ennek fejébe a Dél-Afrikai Köztársaságot is felvették; ellene szavazott a három szocialista ország és India.

Az ICA három eddigi bizottságába és az újonnan alakított tematikus térképészeti bizottságba sikerült mindenhol magyar tagot is felvételni: a Térképészeti Bizottságba dr. *Radó Sándort*, a Térképészművelődési Bizottságba *Földi Ervint*, a Kartográfiai Vállalat munkatársát, a Térképtechnológiai Bizottságba *Csáti Ernőt*, a Földmérési Intézet munkatársát, a Tematikus Térképészeti Bizottságba dr. *Füsi Lajos* egyetemi docent.

Az ICA konferenciája után részt vettem december 14-én az Indiai Felmérési Hivatal 200 éves jubileumának ünnepségén Dehra Dun-ban, a Himalája előhegyein. Utána Maharashtra állam közoktatásügyi főfelügyelőjének meghívására december 15–18 között konzultációt tartottam Bombay-ban az ott készülő regionális atlasz szerkesztőségénél és az ottani földrajzi főiskola térképészeti munkacsoportjánál.

Indiai tartózkodásom alatt több sajtókonferenciát tartottam az Indiai Távíráti Ügynökség és a vezető újságok tudósítóinak a magyar térképészetéről; az interjú számos lapban megjelent. Ezenkívül előadást tartottam a delhi rádió angol nyelvű adásában, amelyet azután háromszor sugároztak.

Meg kell említenem delhi nagykövetségünk igen hathatós támogatását. Dr. *Kós Péter* nagykövet, *Vadász* követségi tanácsos és *Barabás* kultúrattasé részt vettek az ünnepélyes megnyitó üléseken és nagyon jól sikerült fogadást adtak, amelyen a kongresszus minden vezető személyisége megjelent. Külön fogadást adott *Vadász* elvtárs a nagykövet jelenlétében az indiai térképészeknek, amelyen *Paintal* tábornoktól, az Indiai Felmérési Hivatal vezetőjétől kezdve minden vezető indiai térképész megjelent.

A térképészeti konferenciáról megjegyzendő, hogy ott nemcsak a tudósok, hanem a nagy térképészeti cégek képviselői is megjelentek. Velük több atlasz és térkép

kiadási tervét vitattam meg. Az ilyen nagy térképészeti rendezvényeken, hogy megfelelően tárgyalhassunk kiadói ügyekben is, helyén volna, ha a Kartográfiai Vállalat képviselője is részt vehetne.

Dr. Radó Sándor